

**Χρηματοοικονομική εξέλιξη
του Συνταξιοδοτικού Συστήματος για
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ, ΟΓΑ και Δημόσιο
Προβολές 2015-2060**

Εθνική Αναλογιστική Αρχή

ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 2016

1. ΣΚΟΠΟΣ

Τον Απρίλιο του 2016 η Εθνική Αναλογιστική Αρχή της Ελλάδος διενήργησε αναλογιστικές προβολές με σκοπό την εκτίμηση της χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Συνταξιοδοτικού Συστήματος για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τον ΟΑΕΕ, τον ΟΓΑ και το Δημόσιο, υπό το πρίσμα της επικείμενης μεταρρύθμισης.

Τα αποτελέσματα των αναλογιστικών προβολών για τους προαναφερθέντες οργανισμούς έτυχαν αξιολόγησης από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO).

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το πρώτο νομοθέτημα σύστασης φορέα κοινωνικής ασφάλισης ήταν το διάταγμα που αφορούσε στο Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), η λειτουργία του οποίου άρχισε το 1861.¹

Κομβικό σημείο για την εξέλιξη της κοινωνικής ασφάλισης αποτέλεσε η ίδρυση του ΙΚΑ το 1932 με το νόμο 5733.² Ο νόμος προέβλεπε την ίδρυση ενός ασφαλιστικού ταμείου υποχρεωτικής ασφάλισης για όλους τους μισθωτούς εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα. Ο νόμος τροποποιήθηκε και πριν ακόμα εφαρμοστεί αντικαταστάθηκε από το νόμο 6298 του 1934, ο οποίος τροποποιήθηκε και πάλι και εφαρμόστηκε τελικά το 1937. Με το νόμο αυτό απαγορευόταν η σύσταση άλλων ταμείων κύριας ασφάλισης μισθωτών, διάταξη που δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Με την πάροδο των ετών προέκυψαν μια σειρά από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης που εκτός των άλλων παρείχαν ασφάλιση για σύνταξη, στα οποία συμμετείχαν διακριτές ομάδες μισθωτών.

Με το νόμο 6234 του 1934 ξεκίνησε και η ασφάλιση επαγγελματιών και βιοτεχνών Ελλάδος, ενώ με το νόμο 4169 του 1961 συστάθηκε ο οργανισμός γεωργικών ασφαλίσεων.³

Οι πόροι, οι κανόνες συνταξιοδότησης, αλλά και οι τελικά καταβαλλόμενες συντάξεις διαφοροποιούνταν από ταμείο σε ταμείο και από ομάδα σε ομάδα ασφαλισμένων. Έτσι δημιουργήθηκε ένα δαιδαλώδες σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Η κοινωνική ασφάλιση συνταξιοδότησης στην Ελλάδα, ως προς το σύστημα λειτουργίας της, ακολούθησε τεχνικά το παραδοσιακό διανεμητικό σύστημα (PAYG). Οι καταβαλλόμενες ετήσιες εισφορές των εργαζόμενων και των εργοδοτών και η παράλληλη χρηματοδότηση από το Κράτος, (τριμερής χρηματοδότηση) καλύπτουν τις καταβαλλόμενες συντάξεις κατ' έτος. Ο τρόπος υπολογισμού των συντάξεων στηρίζεται στο σύστημα ορισμένων παροχών (defined benefit), δηλαδή σε ένα ποσοστό του συντάξιμου μισθού και στα έτη υπηρεσίας του εργασιακού βίου του ασφαλισμένου.

¹ Α.Πέτρογλου «Δίκαιον Κοινωνικής Ασφαλίσεως» Τόμος Α' Έκδοση Επιθεωρήσεως Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως, ΑΘΗΝΑΙ 1974, σελ.24

² Κ.Κρεμαλής «Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων», Νομικές Εκδόσεις Α.Ν.Σάκκουλα Αθήνα-Κομοτηνή 1985, σελ.33

³ Α.Πέτρογλου «Δίκαιον Κοινωνικής Ασφαλίσεως» Τόμος Α' Έκδοση Επιθεωρήσεως Δικαίου Κοινωνικής Ασφαλίσεως, ΑΘΗΝΑΙ 1974, σελ.25

Για πρώτη φορά με το νόμο 2084 του 1992, έγινε εξομοίωση των κανόνων για τις εισφορές και τις παροχές των ασφαλισμένων από την 1/1/1993 και μετά, παρόλα αυτά ως το 2008 ένα πλήθος ταμείων ασφάλισης λειτουργούσαν ανεξάρτητα. Με το νόμο 3655 του 2008 έγινε προσπάθεια διοικητικής ενοποίησης των φορέων αυτών, όχι όμως ουσιαστική συγχώνευση, αφού σε αρκετές περιπτώσεις διατήρησαν την οικονομική τους αυτοτέλεια, αλλά και τις επί μέρους καταστατικές διατάξεις τους.

Τέλος με τους νόμους 3863 και 3865 του 2010, για τους ασφαλισμένους από 1.1.2011, επιχειρήθηκε μέσω μιας αρκετά μεγάλης διάρκειας μεταβατικής περιόδου, η ενοποίηση των παροχών.

Το αυξανόμενο δημογραφικό πρόβλημα και η οικονομική κατάσταση στην οποία περιήλθε η Ελλάδα δημιούργησαν ασφυκτικές πιέσεις στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, η συνταξιοδοτική δαπάνη ως ποσοστό του ΑΕΠ αποτελεί κριτήριο βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος και οι καταβαλλόμενες συνταξιοδοτικές παροχές λογίζονται ως δημοσιονομικό κόστος που αποτελούν σημαντικό παράγοντα της εξέλιξής του. Τα τελευταία έτη, το προαναφερόμενο ποσοστό παρουσιάζεται αυξημένο και λόγω της σημαντικής μείωσης του ΑΕΠ.

Τα έτη της οικονομικής κρίσης, με διαδοχικούς νόμους, οι κανόνες του συνταξιοδοτικού συστήματος έχουν υποστεί πολλές αλλαγές με αποτέλεσμα να έχει προκύψει ένα περαιτέρω δαιδαλώδες νομικό καθεστώς, που αφενός από πλευράς διαχείρισης καθίσταται δύσκολος ο προσδιορισμός των ποσών των καταβαλλόμενων συντάξεων και αφετέρου στρεβλώνεται το σύστημα και ο κύριος στόχος του.

3. ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το Ν.4336/2015, από 1.1.2022 τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος ορίζονται το 62ο έτος της ηλικίας με 40 έτη ασφάλισης και το 67ο έτος της ηλικίας με 15 έτη ασφάλισης. Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, ορίζεται το 62ο έτος της ηλικίας με 15 χρόνια ασφάλισης.

Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο, τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης λόγω γήρατος των ασφαλισμένων των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, που μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 δεν έχουν θεμελιώσει δικαίωμα πλήρους ή μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, αυξάνονται σταδιακά έως την 1.1.2022 στα προαναφερόμενα γενικά όρια ηλικίας.

Οι ασφαλισμένοι για τους οποίους, βάσει του προγενέστερου του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου, δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, αποκτούν δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση ενός μεταβατικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης.

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων θα ανακαθορίζονται σύμφωνα με τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των 65 ετών. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από 1.1.2021 και, κατά την πρώτη εφαρμογή της, θα λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010-2020.

4. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ (με βάση το σχέδιο νόμου)

Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου το Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης θα λειτουργεί με ενιαίους κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ, (Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης).

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου, η κύρια σύνταξη θα υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων: της εθνικής σύνταξης και της ανταποδοτικής σύνταξης.

Η Εθνική Σύνταξη δεν θα χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές, αλλά απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης θα υπολογίζεται βάσει των αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και του ποσοστού αναπλήρωσης.

Σημαντική διαφορά από προηγούμενες μεταρρυθμίσεις αποτελεί η κατάργηση της μακράς μεταβατικής περιόδου.

Εθνική Σύνταξη

Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται από τον ΕΦΚΑ σε όλους, όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης. Σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται μία εθνική σύνταξη.

Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται αναλογικά στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης εξ ιδίου δικαιώματος. Η μείωση της εθνικής σύνταξης προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανέρχεται σε 1/200 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης.

Στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας 80% και άνω χορηγείται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης. Στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας με ποσοστό ανικανότητας από 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης, και με ποσοστό ανικανότητας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας του Δημόσιου Τομέα με ποσοστό ανικανότητας έως 49,99% χορηγείται το 40% της εθνικής σύνταξης.

Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) Ευρώ μηνιαίως και καταβάλλεται ακέραια εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών, εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης. Η εθνική σύνταξη αναπροσαρμόζεται στη βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Ανταποδοτική σύνταξη

Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές τους, το χρόνο ασφάλισης τους, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης υπολογιζόμενα επί των συντάξιμων αποδοχών.

Τα ποσοστά αναπλήρωσης για κάθε επιμέρους περίοδο ασφάλισης (κλιμακωτά) αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ
ΑΠΟ	ΕΩΣ	
0	15	0,77%
15,01	18	0,84%
18,01	21	0,90%
21,01	24	0,96%
24,01	27	1,03%
27,01	30	1,21%
30,01	33	1,42%
33,01	36	1,59%
36,01	39	1,80%
39,01	42 και περισσότερα	2,00%

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λαμβάνεται ο μέσος όρος αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ειδικά για τους αυτοαπασχολούμενους λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές κατηγορίες, βάσει των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές καθ' όλο το χρόνο ασφάλισης του ασφαλισμένου ως το 2016 και από το 2017 και μετά το εισόδημα, το οποίο θα υπόκειται σε εισφορές καθ' όλη την υπόλοιπη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου.

Σε κάθε περίπτωση για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές/εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, προσαυξανόμενες κατά την ετήσια μεταβολή μισθών.

Στις περιπτώσεις καταβολής μειωμένης σύνταξης και στους δικαιούχους σύνταξης λόγω ανικανότητας, θα εφαρμόζονται όμοια τα προαναφερθέντα στην Εθνική Σύνταξη.

Μεταβατικές συνταξιοδοτικές διατάξεις

Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2016, εάν το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης υπολείπεται του ποσού της σύνταξης που θα απονεμόταν κατά το προϊσχύσαν καθεστώς σε ποσοστό άνω του 20%, το ήμισυ της διαφοράς καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά. Επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2017 καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά το ένα τρίτο (1/3) της διαφοράς, και επί αιτήσεων που θα κατατεθούν εντός του 2018 το ένα τέταρτο (1/4) της διαφοράς.

Συντάξεις λόγω θανάτου

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει το χρόνο ασφάλισης που απαιτείται για την συνταξιοδότησή του εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας, δικαιούνται σύνταξη οι επιζώντες ως εξής : μεταβίβαση σύνταξης για σύζυγο 50% και για κάθε παιδί 25% (max 100%).

Αναπροσαρμογή συντάξεων

Α. Οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, κύριες συντάξεις αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, οπότε και δημιουργούνται προσωπικές διαφορές.

Μέχρι την 31.12.2018, οι συντάξεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν διαμορφωθεί κατά την 31.12.2014. Από την 1.1.2019, εφόσον το καταβαλλόμενο ποσό είναι μεγαλύτερο από το αναπροσαρμοσμένο, το επιπλέον ποσό συμψηφίζεται μέχρι την πλήρη εξάλειψή του, με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, ενώ αν είναι μικρότερο, τότε αυτό προσαυξάνεται κατά το ένα πέμπτο της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών.

Β. Το συνολικό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού, αυξάνεται από την 1.1.2017 κατ' έτος με βάση ποσοστό αύξησης που θα διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους. Αυτό το ποσοστό αύξησης δεν μπορεί να υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Γ. Από την 1.1.2017 και ανά τριετία, η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί υποχρεωτικά αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για την εθνική, την αναλογική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

Εισφορές αυτοπασχολουμένων/ελεύθερων επαγγελματιών

Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, που καταβάλλουν τα πρόσωπα, παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι κατά τη διάκριση του ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε, ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 20% επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση δραστηριότητά τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Η μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς καθορίζεται με βάση το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

Ειδικές Ρυθμίσεις για τους Ασφαλισμένους του ΟΓΑ

Ειδικά για τον ΟΓΑ επειδή πρώτη φορά περιλαμβάνεται σε ενιαίους κανόνες με τους λοιπούς Φορείς εφαρμόζεται μεταβατική περίοδος.

Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι ασφαλιζονταν ως αυτοπασχολούμενοι στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, θα καταβάλλουν από 1.1.2017, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο κύριας σύνταξης επί του εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο εισόδημα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

Από 1.1.2017 και εφεξής οι υφιστάμενες ασφαλιστικές κατηγορίες καταργούνται και το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς υπολογίζεται ως ποσοστό επί του φορολογητέου εισοδήματος. Το κατώτατο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα ορίζεται ως το ποσό που αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

Το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς ορίζεται από την 1.1.2022 σε ποσοστό 20%, αυξανόμενο σταδιακά από την 1.7.2015 έως την 1.1.2022 ως εξής:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
10,0%	14,0%	16,0%	18,0%	19,0%	19,5%	20,0%

Για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2017 έως 31.12.2030 το ποσό της σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο επιμέρους ποσών ως εξής :

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Νέο Σύστημα	6,2%	12,9%	19,6%	26,3%	33,0%	39,7%	46,4%	53,1%	59,8%	66,5%	73,2%	79,9%	86,6%	93,3%	100,0%
Ισχύον ως τη μεταρρύθμιση σύστημα	93,8%	87,1%	80,4%	73,7%	67,0%	60,3%	53,6%	46,9%	40,2%	33,5%	26,8%	20,1%	13,4%	6,7%	0,0%

5. ΔΕΔΟΜΕΝΑ-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ -ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Οι αναλογιστικές προβολές πραγματοποιήθηκαν με το μοντέλο του ILO κατάλληλα προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες των ελληνικών σχημάτων, ενώ ακολουθήθηκε η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την πραγματοποίηση των αναλογιστικών προβολών για το ελληνικό συνταξιοδοτικό σύστημα για το AWG (Ageing Working Group) της EPC (Economic Policy Committee).

Για την πραγματοποίηση της άσκησης έγινε χρήση των ιστορικών δεδομένων, των στατιστικών και οικονομικών στοιχείων καθώς και των αναλυτικών πληροφοριών που παρασχέθηκαν στην Εθνική Αναλογιστική Αρχή από τα Ταμεία ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ΟΑΕΕ, ΟΓΑ και Δημόσιο. Οι εκτιμήσεις στηρίζονται σε στοιχεία με έτος βάσης 2013. Το σενάριο με το ισχύον σύστημα (*status quo scenario*) βασίστηκε σε προηγούμενες προβολές για τη γήρανση του πληθυσμού που είχαν κατατεθεί στο AWG στα πλαίσια του round 2015, οι οποίες και επικαιροποιήθηκαν με βάση τα απολογιστικά στοιχεία των Φορέων για το έτος 2015. Οι εκτιμήσεις για το σενάριο της μεταρρύθμισης (*reform scenario*) πέραν των προαναφερθέντων, στηρίχτηκαν στο Ν.4336/2015 και στα αναφερόμενα στο σχέδιο νόμου⁴ όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την 22^α Απριλίου 2016 και παραδόθηκε στην ΕΑΑ.

Όσον αφορά στο σενάριο της μεταρρύθμισης (*reform scenario*), για το ασφαλιστέο εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων έγινε η παραδοχή ότι αυτό θα διαμορφώνεται στο 80% περίπου του ασφαλιστέου εισοδήματος των μισθωτών, ενώ για τους ασφαλισμένους του ΟΓΑ ελήφθη υπόψη και το ειδικό κατώτατο όριο του ασφαλιστέου εισοδήματος (70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών).

Επίσης, μελετήθηκαν σενάρια ευαισθησίας αφενός ως προς το ασφαλιστέο εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων του ΟΑΕΕ με την παραδοχή ότι αυτό θα διαμορφώνεται στο 70% και 90% αντίστοιχα του ασφαλιστέου εισοδήματος των μισθωτών και αφετέρου για τους ασφαλισμένους του ΟΓΑ με την παραδοχή ότι ο μέσος μισθός θα διαμορφώνεται κατά τα 2/3 και 1/3 αντίστοιχα με βάση το ειδικό κατώτατο όριο του ασφαλιστέου εισοδήματος.

Οι προαναφερθείσες παραδοχές έγιναν λόγω μη ύπαρξης αναλυτικών δεδομένων, αφού για πρώτη φορά προβλέπεται ως ασφαλιστέο το πραγματικό εισόδημα από 1.1.2017.

Σε ενδεχόμενη απόκλιση του μελλοντικού πραγματικού εισοδήματος από αυτό που προκύπτει από τις παραδοχές, θα προκύψει και απόκλιση στα μεγέθη στο βραχυπρόθεσμο διάστημα της προβολής, χωρίς όμως διαφοροποίηση της μακροπρόθεσμης τάσης αυτών. Σε κάθε περίπτωση όταν υπάρξουν αναλυτικά πραγματικά δεδομένα για το ασφαλιστέο εισόδημα, η προβολή μπορεί να επαναληφθεί.

⁴ «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας- Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος- Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιχνιδιών και άλλες διατάξεις»

Τέλος έγινε χρήση των μακροοικονομικών και δημογραφικών υποθέσεων του AWG⁵ με έτος βάσης 2013, με στόχο την απευθείας σύγκριση του ισχύοντος συστήματος και της μεταρρύθμισης. Το 2017 στον επερχόμενο γύρο προβολών (round 2018) για το AWG, όπως άλλωστε προβλέπεται από το σχέδιο νόμου, θα χρησιμοποιηθούν νέες μακροοικονομικές υποθέσεις με έτος βάσης 2016 που θα ενσωματώνουν όλες τις μακροοικονομικές μεταβολές μέχρι σήμερα.

Οι παραπάνω εκτιμήσεις αφορούν στο σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης για την κύρια σύνταξη του 1ου πυλώνα της Ελλάδας.

Οι εντασσόμενοι στον ΕΦΚΑ φορείς που μελετήθηκαν είναι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ⁶, ο ΟΑΕΕ, ο ΟΓΑ⁷ αλλά και το Δημόσιο. Σημειώνεται ότι για την κύρια ασφάλιση, περίπου το 93% των ασφαλισμένων, το 95% των συντάξεων και το 92% της συνταξιοδοτικής δαπάνης, αφορά τους προαναφερόμενους φορείς.

Οι βασικές συνιστώσες για την περιγραφή της συνολικής χρηματοοικονομικής εξέλιξης του Ελληνικού συνταξιοδοτικού συστήματος που εξετάστηκαν είναι οι ακόλουθες:

- Η Δημογραφική Εξέλιξη
- Η συνολική δαπάνη του συστήματος όσον αφορά στις παροχές ως ποσοστό του ΑΕΠ
- Το ετήσιο αποτέλεσμα του συστήματος (παροχές μείον ασφαλιστικές εισφορές) ως ποσοστό του ΑΕΠ

Στην παρούσα άσκηση δεν έχουν ληφθεί υπόψη :

- λοιπά έσοδα και λειτουργικά έξοδα, καθώς και περιουσιακά στοιχεία.
- Οι προσωπικές διαφορές στις ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις που θα προκύψουν, σύμφωνα με το άρθρο 14 του σχεδίου νόμου, από την αναπροσαρμογή/επανυπολογισμό τους, καθώς και :
 - η καταβολή της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε ετών, στην περίπτωση που το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον επανυπολογισμό τους.
 - ο συμψηφισμός της διαφοράς με μελλοντικές αυξήσεις των συντάξεων, στην περίπτωση που το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον επανυπολογισμό τους.

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι ακόλουθοι πίνακες εμφανίζουν τα κύρια αποτελέσματα των εκτιμήσεων, συγκρίνοντας το σενάριο για το ισχύον σύστημα (status quo scenario) με το σενάριο της μεταρρύθμισης (reform scenario).

⁵ : http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/pdf/ee8_en.pdf

⁶ Δεν περιλαμβάνονται τα ενταγμένα ταμεία και το ΤΑΠ-ΔΕΗ

⁷ Δεν περιλαμβάνονται οι ανασφάλιστοι υπερήλικες

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Δημογραφική Προβολή - Πλήθος Συντάξεων, 2015-2060

(Status Quo scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο
2015	722,480	116,967	279,429	1,118,876
2016	718,726	117,666	280,439	1,116,831
2017	714,860	118,462	281,123	1,114,444
2018	711,241	119,258	281,524	1,112,023
2019	709,083	119,997	281,712	1,110,792
2020	708,568	120,584	281,707	1,110,859
2025	695,331	122,299	281,248	1,098,878
2030	689,294	129,252	280,271	1,098,817
2035	746,320	141,574	281,790	1,169,684
2040	854,027	155,692	286,709	1,296,428
2045	924,678	169,753	293,824	1,388,255
2050	1,043,662	181,014	301,307	1,525,983
2055	1,074,098	187,986	309,410	1,571,494
2060	1,075,902	190,515	318,019	1,584,437

(Reform scenario)

Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο
722,480	116,967	279,429	1,118,876
716,065	117,666	280,439	1,114,170
708,905	118,468	281,123	1,108,497
700,167	119,282	281,524	1,100,973
693,258	120,046	281,712	1,095,017
688,060	120,669	281,708	1,090,437
655,766	122,681	281,253	1,059,701
649,577	130,228	280,286	1,060,091
734,739	142,997	281,809	1,159,545
849,161	157,066	286,691	1,292,918
920,373	170,863	293,686	1,384,923
1,039,920	181,682	300,972	1,522,574
1,071,155	188,038	308,855	1,568,048
1,072,969	189,946	317,361	1,580,276

ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Προβολή Συνολικών Παροχών, 2015-2060 (εκατ. ευρώ)

(Status Quo scenario)

ΕΤΟΣ	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)
2015	6,662	817	1,482	8,961	4.77
2016	6,668	823	1,498	8,989	4.78
2017	6,690	831	1,516	9,037	4.73
2018	6,781	847	1,547	9,176	4.69
2019	6,913	868	1,587	9,368	4.71
2020	7,050	887	1,624	9,561	4.71
2025	7,715	986	1,843	10,543	4.58
2030	8,474	1,146	2,091	11,712	4.37
2035	10,112	1,400	2,382	13,895	4.29
2040	13,049	1,739	2,711	17,498	4.49
2045	16,258	2,168	3,059	21,485	4.74
2050	21,576	2,658	3,441	27,675	5.28
2055	25,986	3,179	3,900	33,065	5.43
2060	30,578	3,711	4,477	38,765	5.47

(Reform scenario)

Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)
6,662	817	1,482	8,961	4.77
6,632	824	1,487	8,942	4.75
6,612	833	1,483	8,928	4.67
6,639	851	1,493	8,982	4.59
6,720	873	1,510	9,104	4.58
6,808	893	1,525	9,226	4.55
7,250	1,001	1,627	9,878	4.30
7,957	1,173	1,757	10,888	4.06
9,907	1,434	1,932	13,273	4.09
12,829	1,768	2,154	16,750	4.30
15,862	2,178	2,417	20,458	4.52
20,808	2,639	2,741	26,188	4.99
24,839	3,119	3,169	31,127	5.11
28,931	3,601	3,746	36,278	5.12

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Δημογραφική Προβολή - Πλήθος Συντάξεων, 2015-2060

(Status Quo scenario)

(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο
2015	354,963	17,680	118,378	491,021	354,963	17,680	118,378	491,021
2016	359,117	16,514	115,367	490,998	357,110	16,514	115,367	488,991
2017	364,240	15,588	112,478	492,306	360,770	15,593	112,478	488,841
2018	369,908	14,874	109,797	494,580	365,241	14,892	109,797	489,930
2019	374,832	14,298	107,286	496,417	369,016	14,333	107,286	490,634
2020	379,518	13,869	105,076	498,463	372,658	13,923	105,077	491,658
2025	370,304	13,347	97,644	481,295	362,347	13,520	97,645	473,512
2030	348,665	14,560	94,294	457,519	343,809	14,868	94,296	452,972
2035	361,760	16,062	93,742	471,564	359,867	16,406	93,740	470,014
2040	369,304	16,868	94,502	480,673	368,791	17,168	94,491	480,450
2045	352,085	16,960	94,490	463,535	351,654	17,158	94,459	463,271
2050	320,964	16,668	92,082	429,714	319,853	16,724	92,015	428,592
2055	275,596	16,381	86,926	378,903	272,983	16,297	86,808	376,087
2060	246,471	16,370	79,275	342,115	241,510	16,211	79,097	336,817

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Προβολή Συνολικών Παροχών, 2015-2060 (εκατ. ευρώ)

(Status Quo scenario)

(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)
2015	5,273	164	963	6,401	3.41	5,273	164	963	6,401	3.41
2016	5,345	163	952	6,460	3.43	5,291	163	945	6,400	3.40
2017	5,443	163	945	6,551	3.43	5,335	162	924	6,420	3.36
2018	5,603	164	948	6,715	3.43	5,437	162	913	6,512	3.33
2019	5,785	167	956	6,908	3.47	5,555	163	907	6,625	3.33
2020	5,953	169	964	7,086	3.49	5,662	164	901	6,728	3.32
2025	6,340	188	1,033	7,561	3.29	5,905	176	900	6,981	3.04
2030	6,493	222	1,132	7,847	2.93	6,035	204	926	7,165	2.67
2035	7,446	267	1,257	8,971	2.77	6,853	242	976	8,071	2.49
2040	8,568	310	1,398	10,276	2.64	7,753	277	1,045	9,074	2.33
2045	9,289	346	1,528	11,163	2.46	8,274	305	1,112	9,691	2.14
2050	9,724	378	1,617	11,720	2.23	8,505	329	1,160	9,993	1.90
2055	9,674	419	1,651	11,744	1.93	8,290	361	1,182	9,832	1.62
2060	10,292	482	1,625	12,399	1.75	8,575	414	1,184	10,173	1.43

ΟΑΕΕ Δημογραφική Προβολή - Πλήθος Συντάξεων, 2015-2060

(Status Quo scenario)					(Reform scenario)			
ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο
2015	211,970	31,666	120,142	363,779	211,970	31,666	120,142	363,779
2016	211,618	31,775	120,121	363,515	211,618	31,775	120,121	363,515
2017	211,092	31,882	119,889	362,863	211,092	31,882	119,889	362,863
2018	211,018	31,985	119,608	362,611	211,018	31,985	119,608	362,611
2019	211,845	32,080	119,466	363,391	211,845	32,080	119,466	363,391
2020	213,756	32,148	119,386	365,289	213,756	32,148	119,386	365,289
2025	213,717	33,188	118,594	365,499	213,717	33,188	118,594	365,499
2030	246,104	35,039	118,230	399,372	246,104	35,039	118,230	399,372
2035	287,484	37,073	118,283	442,839	287,484	37,073	118,283	442,839
2040	334,279	38,791	118,519	491,589	334,279	38,791	118,519	491,589
2045	346,313	40,368	119,143	505,824	346,313	40,368	119,143	505,824
2050	366,007	41,964	120,136	528,108	366,007	41,964	120,136	528,108
2055	367,598	43,356	120,836	531,790	367,598	43,356	120,836	531,790
2060	372,090	44,541	120,157	536,788	372,090	44,541	120,157	536,788

ΟΑΕΕ Προβολή Συνολικών Παροχών, 2015-2060 (εκατ. ευρώ)

(Status Quo scenario)						(Reform scenario)				
ΕΤΟΣ	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)
2015	2,390	325	656	3,372	1.79	2,390	325	656	3,372	1.79
2016	2,429	327	667	3,422	1.82	2,409	326	662	3,396	1.80
2017	2,467	329	678	3,474	1.82	2,421	325	662	3,409	1.78
2018	2,535	334	696	3,566	1.82	2,456	328	669	3,452	1.76
2019	2,628	341	720	3,689	1.86	2,501	331	680	3,512	1.77
2020	2,730	347	743	3,820	1.88	2,553	334	689	3,576	1.76
2025	3,121	389	880	4,390	1.91	2,740	358	752	3,850	1.67
2030	3,988	443	1,043	5,474	2.04	3,280	395	826	4,501	1.68
2035	5,135	504	1,224	6,862	2.12	4,036	438	904	5,379	1.66
2040	6,584	568	1,405	8,556	2.20	5,086	485	978	6,549	1.68
2045	7,774	643	1,578	9,995	2.21	5,958	540	1,048	7,546	1.67
2050	9,691	743	1,747	12,181	2.32	7,339	615	1,129	9,083	1.73
2055	11,627	870	1,918	14,415	2.37	8,695	712	1,239	10,646	1.75
2060	14,359	1,032	2,089	17,480	2.47	10,527	833	1,388	12,749	1.80

ΟΓΑ Δημογραφική Προβολή - Πλήθος Συντάξεων, 2015-2060

(Status Quo scenario)

(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Γήρατος	Αναπηρίας	Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο
2015	554,744	112,412	12,185	679,341	554,744	112,412	12,185	679,341
2016	536,521	109,700	12,388	658,609	536,521	109,700	12,388	658,609
2017	520,128	106,720	12,588	639,436	520,128	106,720	12,588	639,436
2018	501,296	103,836	12,744	617,876	501,296	103,836	12,744	617,876
2019	485,054	101,073	12,860	598,988	485,054	101,073	12,860	598,988
2020	469,336	98,362	13,032	580,730	469,336	98,362	13,032	580,730
2025	407,519	85,939	14,449	507,908	407,519	85,939	14,449	507,908
2030	371,482	74,937	16,103	462,522	371,482	74,937	16,103	462,522
2035	351,746	65,128	17,371	434,245	351,746	65,128	17,371	434,245
2040	338,852	56,397	17,745	412,994	338,852	56,397	17,745	412,994
2045	309,825	49,292	17,040	376,158	309,825	49,292	17,040	376,158
2050	277,683	44,138	15,655	337,477	277,683	44,138	15,655	337,477
2055	258,642	40,961	14,090	313,693	258,642	40,961	14,090	313,693
2060	261,381	39,150	12,716	313,247	261,381	39,150	12,716	313,247

ΟΓΑ Προβολή Συνολικών Παροχών, 2015-2060 (εκατ. ευρώ)

(Status Quo scenario)

(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)	Συντάξεις Γήρατος	Συντάξεις Αναπηρίας	Συντάξεις Χηρείας & Ορφάνιας	Σύνολο	Συνολικές Παροχές (% ΑΕΠ)
2015	2,873	652	31	3,556	1.89	2,873	652	31	3,556	1.89
2016	2,808	638	30	3,476	1.85	2,808	638	30	3,476	1.85
2017	2,755	624	29	3,409	1.78	2,757	624	29	3,410	1.78
2018	2,713	615	29	3,357	1.72	2,715	616	29	3,360	1.72
2019	2,695	611	29	3,335	1.68	2,699	611	29	3,339	1.68
2020	2,673	604	29	3,307	1.63	2,678	605	29	3,312	1.63
2025	2,642	577	34	3,253	1.41	2,666	582	34	3,282	1.43
2030	2,802	547	44	3,393	1.27	2,862	558	44	3,464	1.29
2035	3,216	517	57	3,789	1.17	3,265	536	58	3,859	1.19
2040	3,846	486	72	4,404	1.13	3,807	516	72	4,395	1.13
2045	4,289	467	85	4,841	1.07	4,139	507	84	4,730	1.04
2050	4,635	473	97	5,205	0.99	4,333	519	94	4,946	0.94
2055	5,187	515	108	5,810	0.95	4,652	558	103	5,313	0.87
2060	6,321	590	120	7,032	0.99	5,388	619	111	6,118	0.86

ΣΥΝΟΛΟ 4 ΦΟΡΕΩΝ Δημογραφική Προβολή 2015-2060

(Status Quo scenario)				(Reform scenario)		
ΕΤΟΣ	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων	Αναλογία Συνταξιούχων / Ασφαλισμένων	Πλήθος Ασφαλισμένων	Συνολικό Πλήθος Συντάξεων	Αναλογία Συνταξιούχων / Ασφαλισμένων
2015	4,138,881	2,653,016	0,64	4,138,881	2,653,016	0,64
2016	4,159,032	2,629,952	0,63	4,159,032	2,625,284	0,63
2017	4,173,480	2,609,049	0,63	4,173,480	2,599,637	0,62
2018	4,184,348	2,587,090	0,62	4,184,348	2,571,389	0,61
2019	4,218,544	2,569,587	0,61	4,218,544	2,548,030	0,60
2020	4,265,955	2,555,341	0,60	4,265,955	2,528,114	0,59
2025	4,461,738	2,453,579	0,55	4,461,738	2,406,620	0,54
2030	4,526,029	2,418,230	0,53	4,526,029	2,374,957	0,52
2035	4,547,645	2,518,333	0,55	4,547,645	2,506,643	0,55
2040	4,479,124	2,681,684	0,60	4,479,124	2,677,950	0,60
2045	4,269,049	2,733,772	0,64	4,269,049	2,730,176	0,64
2050	4,069,176	2,821,281	0,69	4,069,176	2,816,751	0,69
2055	3,915,868	2,795,880	0,71	3,915,868	2,789,619	0,71
2060	3,813,598	2,776,586	0,73	3,813,598	2,767,128	0,73

ΣΥΝΟΛΟ 4 ΦΟΡΕΩΝ Προβολή Εισφορών & Συνολικών Παροχών, 2015-2060 (εκατ. ευρώ)

(Status Quo scenario)					(Reform scenario)			
ΕΤΟΣ	Έσοδα από Εισφορές	Συνολικές Παροχές	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Ετήσιο Αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)	Έσοδα από Εισφορές	Συνολικές Παροχές	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Ετήσιο Αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)
2015	8,741	22,290	-13,548	7.21	8,741	22,290	-13,548	7.21
2016	8,924	22,348	-13,424	7.13	8,835	22,214	-13,379	7.11
2017	9,106	22,471	-13,364	6.99	10,029	22,167	-12,139	6.35
2018	9,326	22,814	-13,488	6.90	10,251	22,307	-12,056	6.16
2019	9,582	23,299	-13,717	6.90	10,511	22,580	-12,069	6.07
2020	9,884	23,774	-13,890	6.85	10,812	22,842	-12,030	5.93
2025	11,520	25,747	-14,227	6.19	12,556	23,992	-11,436	4.97
2030	13,321	28,424	-15,104	5.64	14,504	26,017	-11,514	4.30
2035	16,039	33,516	-17,478	5.39	17,199	30,582	-13,383	4.13
2040	19,377	40,734	-21,357	5.49	20,408	36,768	-16,360	4.20
2045	22,968	47,483	-24,515	5.41	23,923	42,425	-18,502	4.08
2050	27,045	56,780	-29,735	5.67	27,922	50,211	-22,289	4.25
2055	31,818	65,034	-33,216	5.46	32,834	56,918	-24,084	3.96
2060	37,247	75,677	-38,430	5.42	38,467	65,318	-26,851	3.79

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Στους παραπάνω πίνακες όπου αναφέρονται συνολικές παροχές, περιλαμβάνεται και η Εθνική Σύνταξη.

ΣΥΝΟΛΟ 4 ΦΟΡΕΩΝ
Προβολή Εισφορών & Συνολικών Παροχών Ανταποδοτικής Σύνταξης,
στο διάστημα 2051-2060 (εκατ. ευρώ)

(Reform scenario)

ΕΤΟΣ	Έσοδα από Εισφορές	Συνολικές Παροχές Ανταποδοτικής Σύνταξης	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Ετήσιο Αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)
2051	28,882	30,474	-1,592	0.29
2052	29,816	31,335	-1,519	0.27
2053	30,785	32,282	-1,497	0.26
2054	31,791	33,317	-1,526	0.26
2055	32,834	34,344	-1,510	0.25
2056	33,910	35,405	-1,495	0.24
2057	35,011	36,534	-1,524	0.24
2058	36,132	37,714	-1,581	0.24
2059	37,285	38,913	-1,627	0.24
2060	38,467	40,175	-1,708	0.24

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βασιζόμενοι στις παραπάνω προβολές για τους 4 εξετασθέντες Φορείς, προκύπτουν τα εξής:

Δημογραφικό

- Στο status quo scenario, όπως και στο reform scenario, ο λόγος συνταξιούχων προς εισφέροντες προβλέπεται ότι βαίνει αυξανόμενος και από 0,64 το 2015 καταλήγει στο 0,73 το 2060.
- Όμως στο reform scenario σε σχέση με το status quo scenario εμφανίζεται μικρότερος αριθμός συνταξιούχων κατά μέσο όρο περίπου 1,4% μεσοβραχυπρόθεσμα.

Παροχές

- Οι παροχές υπό τις προϋποθέσεις του ισχύοντος καθεστώτος ασφάλισης (status quo scenario) εκτιμάται ότι θα διαμορφωνόταν από 11,86% του ΑΕΠ το 2015, σε 10,67% κατά το έτος 2060.
- Σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση (reform scenario), οι παροχές από 11,86% του ΑΕΠ το 2015 εκτιμάται ότι το 2060 θα φτάσουν το 9,21% του ΑΕΠ.

Σχέση Εισφορών & Συνολικών Παροχών Ανταποδοτικής Σύνταξης, στην ωρίμανση του συστήματος

- Μακροπρόθεσμα εκτιμάται ότι το ανταποδοτικό/αναλογικό τμήμα των παροχών σχεδόν καλύπτεται από τα έσοδα από εισφορές.

ΓΕΝΙΚΑ

- Οι διαφορές μεταξύ των δυο σεναρίων στις δημογραφικές προβολές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του Δημοσίου οφείλονται στην εφαρμογή του Ν.4336/2015, οι οποίες επηρεάζουν και τη συνταξιοδοτική δαπάνη μεσοβραχυπρόθεσμα.
- Μεσοπρόθεσμα η διαφορά στη συνταξιοδοτική δαπάνη μεταξύ των δυο σεναρίων, οφείλεται και στην κατάργηση της μακράς μεταβατικής περιόδου.
- Σημαντική επίδραση στο σενάριο της μεταρρύθμισης, όσον αφορά τους αυτοαπασχολούμενους, έχει η αλλαγή της βάσης εισφορών από ασφαλιστικές κατηγορίες με υποχρεωτική άνοδο ανά τριετία, σε εισόδημα, καθώς και το κατώτατο ασφαλιστέο εισόδημα, του οποίου η σημερινή τιμή είναι μικρότερη από τις σημερινές τιμές της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας.

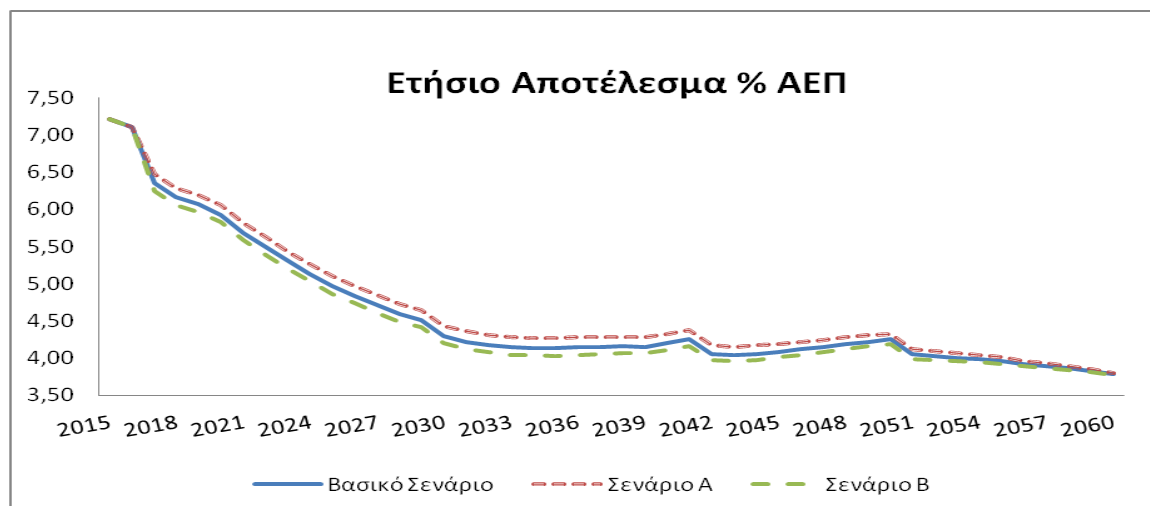
8. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ

Στην παρούσα παράγραφο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα για το σύνολο των 4 Φορέων του βασικού σεναρίου μεταρρύθμισης (Reform scenario) σε σύγκριση με τα ακόλουθα σενάρια ευαισθησίας :

Σενάριο Α. Ασφαλιστέο εισόδημα αυτοαπασχολούμενων ΟΑΕΕ, στο 70% του ασφαλιστέου εισοδήματος των μισθωτών & μέσος μισθός ασφαλισμένων ΟΓΑ κατά 2/3 στο ειδικό κατώτατο όριο του ασφαλιστέου εισοδήματος.

Σενάριο Β. Ασφαλιστέο εισόδημα αυτοαπασχολούμενων ΟΑΕΕ, στο 90% του ασφαλιστέου εισοδήματος των μισθωτών & μέσος μισθός ασφαλισμένων ΟΓΑ κατά 1/3 στο ειδικό κατώτατο όριο του ασφαλιστέου εισοδήματος.

Στο παρακάτω διάγραμμα εμφανίζεται η προβολή του ετήσιου αποτελέσματος (εισφορές και συνολικές παροχές συμπεριλαμβανομένης και της Εθνικής Σύνταξης) για τα σενάρια Α, Β και του βασικού σεναρίου.

Σύμφωνα με τα παραπάνω σενάρια, σε ενδεχόμενη απόκλιση του μελλοντικού εισοδήματος εκτιμάται ότι το ετήσιο αποτέλεσμα θα αποκλίνει στο βραχυπρόθεσμο διάστημα της προβολής σε σχέση με το βασικό σενάριο μεταρρύθμισης (Reform scenario), χωρίς όμως διαφοροποίηση της μακροπρόθεσμης τάσης,

Η μακροπρόθεσμη τάση δεν διαφοροποιείται, αφού χαμηλότερες ή υψηλότερες εισφορές κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου διαμορφώνουν αντίστοιχα χαμηλότερες ή υψηλότερες παροχές, όσον αφορά στο ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης, από τη συνταξιοδότηση και μετά. Παρατίθενται σχετικοί πίνακες.

**ΣΥΝΟΛΟ 4 ΦΟΡΕΩΝ Προβολή Εισφορών & Συνολικών Παροχών Ανταποδοτικής Σύνταξης,
στο διάστημα 2051-2060 (εκατ. ευρώ)**

Σενάριο Α					Σενάριο Β			
ΕΤΟΣ	Έσοδα από Εισφορές	Συνολικές Παροχές Ανταποδοτικής Σύνταξης	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Ετήσιο Αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)	Έσοδα από Εισφορές	Συνολικές Παροχές Ανταποδοτικής Σύνταξης	Ετήσιο Αποτέλεσμα	Ετήσιο Αποτέλεσμα (% ΑΕΠ)
2051	27.905	29.904	-1.999	0,37	29.630	30.923	-1.293	0,24
2052	28.809	30.714	-1.905	0,34	30.587	31.821	-1.234	0,22
2053	29.747	31.607	-1.861	0,32	31.580	32.808	-1.228	0,21
2054	30.720	32.584	-1.864	0,32	32.610	33.887	-1.277	0,22
2055	31.730	33.550	-1.820	0,30	33.678	34.958	-1.281	0,21
2056	32.773	34.545	-1.771	0,28	34.779	36.070	-1.290	0,21
2057	33.841	35.600	-1.760	0,27	35.905	37.253	-1.348	0,21
2058	34.928	36.705	-1.777	0,27	37.053	38.489	-1.435	0,22
2059	36.046	37.828	-1.783	0,26	38.234	39.745	-1.511	0,22
2060	37.190	39.016	-1.826	0,26	39.444	41.064	-1.620	0,23

Την παρούσα άσκηση αναλογιστικών προβολών πραγματοποίησαν οι Α. Ζουλάκη, Ε. Κουσκούνα, Μ. Παπαμιχαήλ, Σ. Σπανοπούλου και Γ. Χελιδόνης.